

Розділ 1
**РОЗВИТОК СИСТЕМИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ**

<http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-1-01>
УДК 351.88:327.7:341.11

Карамішев Дмитро Васильович,
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічної політики ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1617-3240>
e-mail: dvk1vip@gmail.com

Суворов Валентин Павлович,
кандидат наук з державного управління,
асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету,
просп. Науки, буд. 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0196-4269>
e-mail: vip.suvorov@gmail.com

ГЛОБАЛЬНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА КОМПЛЕКСНА БЕЗПЕКА: ІНТЕГРАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОСИСТЕМИ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ

Анотація. У статті в широкому розумінні розкриті поняття «комплексна безпека» та «стійкість в умовах гібридних загроз». Обґрунтовано концептуальні підходи, принципи та інтеграційні аспекти глобального врядування у забезпеченні комплексної безпеки та визначені складові системи оцінювання стійкості на прикладі країн ОЕСР, що може бути запорукою побудови як глобальної екосистеми стійкості, так і системи національної стійкості України на шляху до набуття членства в ОЕСР в умовах гібридних загроз.

Проведена кореляція між оцінюванням розвитку країн ОЕСР і оцінюванням стійкості країн ОЕСР, як моделі, за допомогою якої можливо узагальнити і удосконалити відповідну систему оцінювання країн ОЕСР в умовах гібридних загроз. Запропоновано під час оцінювання використовувати концепцію комплексної моделі екосистеми стійкості (CORE), що може бути взята за основу країнами-членами ОЕСР під час з'ясування умов та комплексу факторів для вироблення стратегічних рішень щодо розвитку, співпраці та взаємодії з урахуванням комплексної безпеки та стійкості від гібридних впливів за умов непередбачуваності.

© Карамішев Д. В., Суворов В. П., 2024

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0.

Наголошується на важливості продовження комплексних досліджень країн ОЕСР на основі вже опрацьованої методології з відокремлення окремої складової, яка характеризує стан комплексної безпеки та стійкості країн, що дозволить запропонувати новий інтегрований показник оцінювання під назвою – Глобальний індекс стійкості в умовах гібридних загроз (The Global Index of Resilience in Conditions of Hybrid Threats). Доведено, що Україна може бути важливим суб'єктом реалізації спільних проєктів у сфері комплексної безпеки та стійкості на рівні ОЕСР та сформувати національну екосистему стійкості в умовах гібридних загроз з урахуванням зазначених вище орієнтирів європейської комплексної безпеки у вигляді складної сфери, яка будується шляхом інтеграції її змістовних складових з урахуванням міжсуб'єктної взаємодії.

Ключові слова: *глобальне врядування, комплексна безпека, комплексна модель екосистеми стійкості, гібридні загрози, глобальний індекс стійкості, організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)*

Як цитувати: Карамішев Д. В, Суворов В. П. Глобальне врядування та комплексна безпека: інтеграційні аспекти формування глобальної екосистеми стійкості в умовах гібридних загроз. *Теорія та практика державного управління*. 2024. Вип. 1 (78). С. 7–19. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-1-01>

Вступ. Глобальні трансформації, що супроводжують розвиток світового співтовариства обумовлюють пошук більш дієвих механізмів вирішення проблем забезпечення стійкості як окремих демократичних країн, так і міждержавних утворень, що побудовані на демократичних принципах та демонструють готовність до реагування на кризові явища та гібридні загрози, що впливатиме на прийняття важливих стратегічних рішень стосовно забезпечення як глобальної конкурентоспроможності, так і глобальної безпеки та стійкості до зовнішніх впливів на арені міждержавних відносин в умовах гібридних загроз [3].

Спільна декларація ЄС і НАТО (2016) наголошує на комплексному підході з протидії гібридним загрозам, у тому числі щодо підвищення обізнаності суспільства стосовно гібридних загроз, що є одним основних чинників формування, розвитку та підтримання стійкості суспільства [5].

Усе це зумовлює необхідність більш широкого використання концепцій глобального врядування (Global Governance) і багаторівневого врядування (Multi-level Governance), які покладені в основу широкої розбудови процесів прийняття стратегічних рішень суб'єктами різних рівнів що стосуються підвищення стійкості як Європейського Союзу, так і окремих його країн-членів, а також й інших, менш формалізованих міждержавних об'єднань та гнучких форм інтеграції національних держав у співтовариства з різною формалізованістю взаємовідносин [4].

Огляд літератури. Класиками світової політичної думки: Brzezinski Z., Huntington S., Kennedy P., Wallerstein I., Soros G. та ін., досить ретельно розглянуто сутність та особливості трансформації геополітичних процесів. Чисельні дослідження свідчать про потребу у налагодженні ефективної системи

глобального врядування у забезпеченні глобальної безпеки та стійкості, виходячи з принципів Global Governance. Аналіз публікацій науковців, що досліджували різні аспекти як глобального, так і багаторівневого врядування, а також засади формування системи національної стійкості за умов різноманітних зовнішніх впливів та гібридних загроз, свідчить про увагу до цієї проблематики з боку таких зарубіжних авторів, як: Bache L., Buzan B., Enderlein H., Hansen L., Gregoratti C., Hooghe L., Marks G., Piatonni S., Rhodes R., Shakel A., Taylor Z., Trnski M., Walti S., Zürn M., а також українських дослідників: Т. Безверхнюк, А. Береза, М. Білоконь, Є. Бородін, Л. Величко, Н. Гавкалова, О. Гончаренко, В. Горбулін, С. Гордієнко, М. Грановський, І. Грицяк, І. Дегтярєва, О. Децик, В. Дзюндзюк., Є. Жаліло, Е. Зейтуллаєва, Д. Карамішев, А. Колодій, А. Колодка, О. Киричук, А. Крупник, В. Куйбіда, М. Іжа, П. Надолішній, О. Резнікова, Н. Нижник, О. Петрос, Л. Приходченко, В. Омельчук, С. Саханенко, Г. Ситник, В. Суворов, С. Телешун, Ю. Шаров, Б. Шевчук та ін.

Систематизація та узагальнення матеріалів зазначених дослідників надає змогу сформулювати концептуальні, методичні і практичні підходи, виходячи з концепції глобального та багаторівневого врядування стосовно забезпечення комплексної безпеки та стійкості як в системі європейської безпеки, так і у більш широкому, глобальному вимірі. Щодо концепту комплексної безпеки, то вона охоплює не лише різні аспекти національної безпеки, цивільного захисту і громадської безпеки у суспільно-політичній площині, а й соціальну, економічну безпеку, захист об'єктів інфраструктури, інформаційну безпеку, і що головне – резильєнтність (від англ. resilience – стійкість, пружність), тобто загальну стійкість суспільства від гібридних впливів та загроз.

Усе це робить зазначену проблематику надзвичайно актуальною та зумовлює проведення досліджень, що спрямовані на підвищення ефективності глобального і багаторівневого врядування у протидії глобальним впливам в умовах гібридних загроз, як на рівні ЄС, так і інших міждержавних співтовариств, зокрема ОЕСР, про що йтиметься у даній статті. Це може бути запорукою побудови як глобальної екосистеми стійкості, так і системи національної стійкості України на шляху до набуття членства в ОЕСР в умовах гібридних загроз.

Метою статті є обґрунтування концептуальних підходів, принципів та інтеграційних аспектів глобального врядування у забезпеченні комплексної безпеки та визначенні складових системи оцінювання стійкості на прикладі країн ОЕСР, як стратегічного орієнтиру та індикатора забезпечення ефективності глобальної системи стійкості і системи національної стійкості України в умовах гібридних загроз на шляху до набуття членства в ОЕСР.

Методологія дослідження. Під час підготовки статті здійснено аналіз міжнародного законодавства, угод, настанов і протоколів, а також інших публікацій у відкритих джерелах що стосуються сфери публічної політики ЄС, багаторівневого врядування та комплексної безпеки. Відповідно до плану дослідження, за результатами звітів міжнародних агенцій здійснено узагальнену оцінку стану розвитку країн ЄС та країн – членів ОЕСР з урахуванням стійкості країн до гібридних загроз. Відповідно до визначених задач та для досягнення мети дослі-

дження також послідовно використовувалася ціла низка пов'язаних між собою загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема: системного підходу, бібліосемантичний метод, метод контент-аналізу, метод формалізації, емпіричні методи (спостереження, моделювання, прогнозування). Метод бенчмаркінгу застосовувався для оцінювання можливостей імплементації міжнародних практик глобального врядування та багаторівневого управління у різних сферах у межах ЄС та ОЕСР, а також щодо визначення адекватних організаційних механізмів впливу на відповідні сфери суспільства в Україні.

Виклад основного матеріалу та результати дослідження.

За визначенням Heininen, Lassi (2023), концепція комплексної безпеки передбачає її всеосяжність та збалансованість, від забезпечення сталого розвитку, включаючи захист навколишнього середовища, захист суверенитету і розвиток суспільства, до забезпечення прав і свобод, основних гарантій і добробуту людини і громадянина. Це концепція безпеки, яка має інтеграційний характер і приділяє увагу та реагує у першу чергу на невійськові загрози та виклики безпеці, які визначаються як ризики для людей та людського існування [7].

Враховуючи інтеграційний характер комплексної безпеки, вона може розглядатися як об'єкт глобального та багаторівневого врядування, де політична суб'єктність означає, що актор безпеки є свідомо активним і відкритим щодо своєї безпеки в умовах поліцентричності та багатовекторності. Саме тут, різні, навіть конкуруючі актори й суб'єкти глобальної міжнародної інтеграції та міждержавних взаємовідносин можуть мати спільні інтереси в одній чи декількох функціональних сферах. При цьому відпрацювання реальних механізмів управління та забезпечення комплексної безпеки передбачає включення широких глобальних спільнот та інституціоналізацію, наприклад, як на рівні Європейського співтовариства, так і на рівні менш формалізованих міждержавних об'єднань, наприклад Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР).

Global Governance передбачає певну універсалізацію регулювання процесів та інституціонального взаємозв'язку, що базується на міжнародних політико-правових нормах і стандартах, має транснаціональний характер активності глобальних акторів, метою якої є результативність колективних зусиль у сфері забезпечення соціально-економічної та політичної стабільності, колективної безпеки та стійкості як окремих країн, міждержавних об'єднань, так і цивілізаційний розвиток світового співтовариства в умовах глобальних впливів та гібридних загроз.

Останнім часом у світі поширюються роздуми про застосування та ефективність нових моделей публічного управління, що передбачають багаторівневу, у тому числі наднаціональну та міжурядову координацію, поліцентризм у процесі дотримання балансу інтересів суб'єктів багаторівневого публічного управління. Йдеться про поєднання різних форм управління за рахунок використання більш гнучких його форм, у тому числі на міждержавному рівні (приклад країн-членів ОЕСР), які відрізняються від традиційних форм тим, що на противагу ієрархічним, використовуються більш гнучкі інструменти залучення різноманітних соціальних груп до конструктивної взаємодії, діалогу та прийняття політичних рішень, спрямованих на пошук суспільного консенсусу.

Сучасні концепції Global Governance мають багато в чому універсальний характер і передбачають як глобальний характер процесів, багаторівневості та публічності і відповідно транспарентності процесів управління, а також спільність у протистоянні глобальним викликам, так і спрямованість на узгодженість дій між акторами – суб'єктами Global Governance та досягнення суспільного консенсусу, шляхом прийняття колективних рішень стосовно спільних питань, які стосуються передусім безпеки та подальшого існування цивілізації на основі спільних ціннісних орієнтацій та переконань [9, 10].

Отже, важливість міжнародної інтеграції демократичних країн і зміна принципів функціонування дієвих глобальних міждержавних об'єднань з фокусом на глобальну комплексну безпеку та забезпечення стійкості, зумовлена необхідністю протистояння викликам глобалізації та гібридним загрозам і вироблення спільної політики щодо вирішення проблем на певних принципах конструктивної взаємодії та консенсусного прийняття рішень.

Зміцнення відносин із Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) завжди було для України одним із ключових пріоритетів. У липні 2022 року під час Міжнародної конференції з питань відновлення України у місті Луганно Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль передав Генеральному секретарю ОЕСР Матіасу Корманну заявку щодо набуття Україною членства в ОЕСР [2].

Можливості і перспективи взаємодії України с ОЕСР, як глобальним міждержавним об'єднанням, що має прямий або опосередкований вплив на прийняття спільних рішень стосовно глобального розвитку зумовлені передусім їх політичним впливом у сфері Global Governance та можливостями репрезентувати інтереси співтовариства держав з розвиненою демократією і ринковою економікою [10].

Питання членства України в ОЕСР – це можливість не лише поширення міжнародної інтеграції, а передусім запровадження сучасних стандартів Global Governance і Multi-level Governance. Це сприятиме більш ефективному функціонуванню держави, розвитку її економіки, соціальної сфери, впровадженню технологій на основі кращих стандартів врядування та міжнародного права. Реалізація цієї стратегічної мети потребує проведення дослідження, що передбачає пошук дієвих механізмів інтеграції та визначення найбільш значущих критеріїв досягнення результатів.

Початок аналітичної роботи, яка стосується інтегрованого оцінювання країн ОЕСР та визначення відповідних критеріїв ефективності, що характеризують різні складові оцінювання: суспільно-політичну, соціо-гуманітарну і економіко-технологічну вже закладений і підтверджений першими результатами власного комплексного дослідження, що має на меті щорічне оцінювання країн-членів ОЕСР та формування аналітичних звітів за методикою інтегрованого рейтингового оцінювання, яка демонструє авторське бачення щодо інтегрованого Глобального Індексу GI-10. Ці дані опубліковані у провідних наукових журналах, у тому числі міжнародних [9, 10].

На сьогодні практично відсутня інтегрована методика комплексного оцінювання збалансованого розвитку та стійкості країн ОЕСР за трансформаційних умов та гібридних загроз. Усе це потребує системної роботи з визначенням

читких критеріїв ефективності. При цьому, оцінювання ефективності та формування стратегічних орієнтирів глобального та багаторівневого управління за трансформаційних умов передбачає врахування різних складових суспільного розвитку та інноваційних перетворень, зокрема: соціо-гуманітарної, економіко-технологічної та суспільно-політичної, але з обов'язковим акцентом на індикатори забезпечення стійкості в умовах гібридних загроз.

Країни ОЕСР обрані для оцінювання тому, що вони на наш погляд є найбільш референтними і придатними для подальшої адаптації кращого досвіду не лише стосовно складових суспільного розвитку, а й формування системи стійкості та забезпечення комплексної безпеки, оскільки демонструють стабільність всебічного розвитку у різних життєво важливих сферах суспільства, а також раціональне використання ресурсів на благо суспільства, що певною мірою є ще одним вдалим прикладом та аргументом на користь цієї організації як суб'єкта міжнародних відносин та інтеграційного об'єднання, учаником якого прагне стати й Україна.

Як приклад початку співпраці України та ОЕСР у сфері безпеки, зокрема інформаційної безпеки слід навести інформацію Урядового порталу від Глобального форуму ОЕСР, який високо оцінив систему управління інформаційною безпекою державної податкової служби України та схвалив Звіт щодо зрілості системи управління інформаційною безпекою в Україні за результатами проходження Державною податковою службою оцінювання на предмет відповідності вимогам щодо конфіденційності та захисту даних для цілей міжнародного автоматичного обміну інформацією [1].

Отже, досвід країн ОЕСР цілком можливо розглядати у якості стратегічного орієнтиру для подальшого використання в Україні у т.ч. для визначення власних пріоритетів під час формування національної системи стійкості за чіткими показниками ефективності. Крім цього, розуміючи важливість оцінювання переважно розвинених країн, оцінювання країн ОЕСР закладає можливість глобального виміру для аналізу стійкості розвинених країн й інших соціокультурних просторів, враховуючи що мова йде про використання системи індикаторів для кількісного і якісного оцінювання глобального суспільного розвитку, який за визначенням має поширення на усе світове співтовариство.

Необхідність започаткування напряду забезпечення комплексної безпеки та стійкості на рівні ОЕСР обумовлено сучасним станом суспільно-політичної сфери на рівні міждержавних відносин провідних країн в умовах гібридних загроз. І в цьому процесі Україна може бути важливим суб'єктом реалізації спільних проєктів у сфері комплексної безпеки та стійкості на рівні ОЕСР. Це обумовлено й тим, що на міжнародному рівні, наразі активно просувається концепція комплексної моделі екосистеми стійкості (CORE), яка може бути взята за основу країнами-членами ОЕСР під час з'ясування умов та комплексу факторів для вироблення стратегічних рішень, щодо співпраці та взаємодії в межах цього дієвого міждержавного об'єднання з урахуванням комплексної безпеки та стійкості від гібридних впливів за умов непередбачуваності.

Комплексна модель екосистеми стійкості (CORE) [8] розроблена за спільної ініціативи Об'єднаного дослідницького центру Європейської комісії (JRC)

і Європейського центру з протидії гібридним загрозам (Hybrid CoE – European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats), який є міждержавним Центром боротьби з гібридними загрозами – кібератаками, пропагандою та дезінформацією з метою формування узагальненої картини, щодо основних шарів, рівнів, а також сфер, які можуть відчувати вразливість гібридних загроз та впливів, а також для полегшення розпізнавання та визначення інструментів впливу на відповідні сфери та прийняття відповідних рішень на різних рівнях реалізації державної політики та управління, сприяння забезпеченню стійкості проти гібридних загроз і превентивним заходам що стосуються виявлення діяльності зовнішніх акторів, яка може мати небезпечні наслідки [11, 13, 14].

Основу екосистеми з позиції забезпечення демократичних принципів її функціонування являють 7 концептуальних засад, на які спрямована руйнівна дія суб'єктів гібридних загроз: почуття справедливості та рівного ставлення; громадянські права та свободи; політична відповідальність і підзвітність; верховенство права; стабільність; надійність/доступність; можливості передбачення. При цьому, простори екосистеми поділяється на три окремі складові: управлінський простір, громадський простір, простір послуг, що уособлює три сектори суспільства; передбачена також багаторівневність системи: локальний (місцевий); національний; міжнародний, оскільки гібридні впливи та загрози можуть відрізнятись від рівня [11, 14].

Модель також містить узагальнену картину, що стосується доменів гібридних загроз і комплексу гібридного інструментарію, про що більш детально зазначено в документі під назвою «Стратегічний компас безпеки та оборони» (A Strategic Compass for a stronger EU security and defence in the next decade. Council of the European Union, 2022) [16]. Дослідження Європейського центру передового досвіду з протидії гібридним загрозам (European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats (*Hybrid CoE*) під назвою «Ландшафт гібридних загроз: концептуальна модель» (The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model», 2021) [6] робить акцент, як на окремих сферах (доменах), так і на специфічних інструментах гібридного впливу в різних сферах (доменах), за допомогою яких ворожі суб'єкти можуть досягати бажаного для них ефекту [14]. При цьому, за визначенням А.Хряпинського, сфери, тобто домени не слід досліджувати ізольовано, оскільки вплив на одну сферу може викликати каскадні ефекти в інших [12]. Тому, нами був запропонований підхід щодо визначення інтегрованих доменів (макродоменів), сфери та інструменти враження яких мають певну узгодженість.

Отже, інтегрований підхід до систематизації доменів гібридних загроз дозволив нам умовно поділити їх сукупність на 5 змістовних складових (інтегрованих макродоменів), які не є вичерпними, а лише сприяють їх структуризації:

1. Стратегічні (економіко-інфраструктурні): економічні домени, домени критичної інфраструктури; домен просторової (космічної) діяльності.
2. Політичні (політико-правові): політичні домени; правові домени; домени публічного управління; дипломатичні домени.
3. Оборонні (військово-парамілітарні): військові домени; домени розвідувальної діяльності.
4. Соціетальні (соціо-гума-

нітарні): культурні домени; соціальні домени. 5. Інформаційні (інформаційно-технологічні): інформаційні домени; кібердомени [11].

Як зазначає О. Резнікова, побудова складної багаторівневої системи оцінювання загроз і ризиків має бути зосереджена на підвищенні готовності будь якого активного суб'єкта глобальної політики, держави та суспільства до реагування на різноманітні загрози, а також на зміцненні стійкості та відбуватися на основі єдиної методології оцінки ризиків і загроз безпеці, що дозволить порівнювати та класифікувати загрози та їх наслідки в різних сферах на основі єдиних критеріїв, а також ідентифікувати як ризики, так і наслідки для ключових цільових груп, а також з'ясувати спроможності, що необхідні для ефективного реагування на загрози та на основі аналізу яких мають бути розроблені універсальні протоколи узгоджених дій щодо реагування на загрози та кризові ситуації на різних етапах їх розгортання [15].

З позицій Global Governance, слухним буде започаткування комплексного дослідження країн ОЕСР на основі вже опрацьованої методології з відокремленням серед складових – окремої складової, яка характеризує стан комплексної безпеки та стійкості країн, що дозволить запропонувати новий інтегрований показник оцінювання під назвою – Глобальний індекс стійкості в умовах гібридних загроз (The Global Index of Resilience in Conditions of Hybrid Threats), особливість якого закладена в самій назві, хоча також враховує й суспільно-політичну (більшою мірою), а також традиційні для вже започаткованих досліджень Д. Карамішева [9, 10], соціо-гуманітарну та економіко-технологічну складові. Крім цього, побудова Індексу має обов'язково враховувати сім концептуальних основ моделі екосистеми стійкості CORE, а також передбачати оцінювання стану п'яти інтегрованих сфер (макродоменів), чутливих до гібридних загроз: стратегічні (економіко-інфраструктурні); політичні (політико-правові); оборонні (військово-парамілітарні); соціетальні (соціо-гуманітарні); інформаційні (інформаційно-технологічні).

Глобальний індекс стійкості не слід ототожнювати зі стійкістю з позиції сталого розвитку (Sustainability), хоча зв'язок між цими поняттями звісно є. Важливо, що на відміну від концепції Sustainability, яка передбачає збалансоване поєднання екологічної, економічної та соціальної складової, стійкість як Resilience in Conditions of Hybrid Threats фокусується передусім на безпековій її складовій, а також на обов'язковому оцінюванні зазначених вище п'яти інтегрованих сферах (макродоменах).

Щодо відомих глобальних індексів, які обов'язково аналізуються під час побудови Global Index of Resilience in Conditions of Hybrid Threats слід зазначити зокрема такі: The Fragile States Index; The Global Firepower (GFP); The Global Peace Index (GPI); The Sustainable Society Index; The Social Progress Index; The Global Governance Index; The Global Sustainability Rankings; The Global Competitiveness Index (GCI), The Human Capital Index; The Healthy Life Expectancy Index; The Human Development Index (HDI); The Index of Economic Freedom; The Human Freedom Index; The Legatum Prosperity Index; The Global Health Security Index, GHSI, тощо.

Щодо глобального індексу стійкості (The Global Index of Resilience in Conditions of Hybrid Threats), то за таких умов він буде найбільш релевантним саме для країн

учасників ОЕСР, які демонструють стабільні показники зростання за усіма зазначеними складовими, враховуючи й стан комплексної безпеки, що в цілому буде відображати стійкість країн відповідного інтеграційного утворення, з урахуванням п'яти інтегрованих сфер (доменів) можливого гібридного впливу. При цьому, роль ОЕСР, як міждержавного об'єднання у процесі оцінювання обумовлена ще й тим, що ОЕСР забезпечує відкритий доступ до важливої інформації, стосовно розвитку країн-членів, що не обмежується екстенсивними даними, а зазвичай супроводжується серйозними аналітичними статтями, що висвітлюють особливості розвитку найбільш потужних за своїм потенціалом країн у зазначених сферах, та їх глобальний вплив на формування світового порядку денного, що може бути запорукою побудови глобальної екосистеми стійкості. Усе це дозволить Україні, орієнтуватися на найвищі світові стандарти у розбудові як національної економіки, так і національної системи стійкості на шляху до членства у ОЕСР.

Висновки з даного дослідження.

1. Необхідність міжнародної інтеграції демократичних країн і зміна принципів функціонування дієвих глобальних міждержавних об'єднань з фокусом на глобальну комплексну безпеку та забезпечення стійкості, зумовлена необхідністю протистояння викликам глобалізації та гібридним загрозам і вироблення спільної політики щодо вирішення проблем на певних принципах конструктивної взаємодії та консенсусного прийняття рішень. Досвід країн ОЕСР з позиції оцінювання стійкості цілком можливо розглядати у якості стратегічного орієнтиру для подальшого використання в Україні у т.ч. для визначення власних пріоритетів під час формування національної системи стійкості за чіткими показниками ефективності.

2. Започаткування нового Глобального індекса стійкості в умовах гібридних загроз (The Global Index of Resilience in Conditions of Hybrid Threats) потребує проведення експертно-аналітичної роботи, яка повинна базуватися на таких методиках оцінювання, які мають бути стандартизованими, уніфікованими та синхронізованими з чітко визначеними та співставними критеріями вимірювання. На нашу думку це можливо зробити саме, беручи за основу оцінювання саме країн-членів ОЕСР, оскільки саме цей пул країн наочно демонструє високі стандарти якості оцінювання всіх складових та дотримання принципів Global Governance, що характеризує світові глобалізаційні процеси і не обмежується лише рамками Європейського співтовариства.

3. Формування національної екосистеми стійкості України в умовах гібридних загроз з урахуванням зазначених вище орієнтирів європейської комплексної безпеки передбачає застосування інституціонального підходу до формування відповідної екосистеми, що дозволить сформувати її у вигляді складної сфери, яка будуватиметься шляхом інтеграції її змістовних складових з урахуванням міжсуб'єктної взаємодії. Перехід України до моделі Європейської представницької демократії на основі концепції багаторівневого врядування передбачає міжсуб'єктну взаємодію представників органів влади, бізнесу та громадянського суспільства у тому числі у сфері безпеки і оборони та передбачає налагодження системи демократичного контролю у відповідній сфері взаємовідносин.

Перспективи подальших розвідок.

1. Продовження досліджень, що передбачають оцінювання розвитку країн ОЕСР та стійкості в умовах гібридних загроз, так і оцінювання стратегічних індикаторів розвитку України, що надасть можливість запропонувати концептуальну модель позиціонування та стратегічного брендингу України для інтеграції та набуття членства в ЄС та ОЕСР в умовах глобальних трансформацій та гібридних загроз на основі бенчмаркінгу, а також удосконалити систему оцінювання якості багаторівневого управління на основі використання стратегічних індикаторів збалансованого розвитку провідних країн-членів ОЕСР та їх стійкості в умовах гібридних загроз.

2. Продовження системної роботи щодо визначення інноваційних механізмів, концептуальних підходів та практичних аспектів забезпечення ефективності реалізації програм і проектів в системі глобального та багаторівневого врядування, спрямованих на формування глобальної екосистеми стійкості в умовах гібридних загроз, що може бути запорукою побудови національної системи стійкості України в умовах гібридних загроз на шляху до набуття членства в ЄС та ОЕСР.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Глобальний форум ОЕСР високо оцінив систему управління інформаційною безпекою ДПС. Урядовий портал. 26.06.2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/hlobalnyi-forum-oesr-vysoko-otsinyv-systemu-upravlinnia-informatsiinoiu-bezpekoiu-dps>

2. Денис Шмигаль: Мета України – набуття повноцінного членства в ЄС та ОЕСР. Урядовий портал. 30.08.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-meta-ukrainy-nabuttia-povnotsinnoho-chlenstva-v-ies-ta-oesr>

3. Карамішев Д. В. Домінанти Global Governance у вимірах глобального розвитку. Теорія та практика державного управління. 2018. №4. С. 8-20. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=2136116>

4. Суворов В. П. Трансформація багаторівневого управління на основі глобальних стратегій ЄС та національна стійкість України в умовах гібридних загроз. *Державне будівництво*. 2023. № 2 (34). С. 183–196. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-15>

5. Council conclusions on the 2016 EU-NATO Joint Declaration, Dec. 2016. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_133163.htm?selectedLocale=en

6. Giannopoulos, G., Smith, H., Theocharidou, M. The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model, EUR 30585 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, ISBN 978-92-76-29819-9, DOI: <https://doi.org/10.2760/44985>, JRC123305

7. Heininen, Lassi. "Comprehensive Security" – A Prerequisite for Sustainable Development. In: *Towards a Sustainable Arctic: International Security, Climate Change and Green Shipping*. 2023. Pp. 25-48.

8. Hybrid Threats. A Comprehensive Resilience Ecosystem. URL: <https://www.hybridcoe.fi/publications/hybrid-threats-a-comprehensive-resilience-ecosystem/>

9. Karamyshev D.V. Global development index as indicator of global governance: integrated assessment of oecd member countries development. *Public Policy and administration*. 2019. Vol. 18, № 4. Pp. 377–394. URL: <https://ojs.mruni.eu/ojs/public-policy-and-administration/article/view/5038>

10. Karamyshev D.V. Integrated Assessment of Oecd Member Countries Global Development in the Context of Global Governance. *London Journal of Research in Management and Business*.

Кармишев Д. В, Суворов В. П. Глобальне врядування та комплексна безпека: інтеграційні аспекти формування глобальної екосистеми стійкості в умовах гібридних загроз

2020. Vol. 20. Is. 2. Comp.1.0. Pp. 11-26. URL: <https://journalspress.com/integrated-assessment-of-oecd-member-countries-global-development-in-the-context-of-global-governance>

11. Karamyshev D., Suvorov V., Sobol,R. Overcoming systemic vulnerabilities of the spheres of influence of hybrid threats in ensuring stability and comprehensive security in the conditions of European integration. *Public Administration and Regional Development*. 2024. № 24. Pp. 628-647. <https://doi.org/10.34132/pard2024.24.14>

12. Khryapinskyi A.P. Spheres of influence and tools for implementing hybrid threats: models and mechanisms. *State Formation*. 2022. № 2 (32). P. 60–67. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-06>

13. Kolodka A. Crisis management in conditions of full-scale war. *Scientific Bulletin: Public Administration*. 2022. № 2 (12). Pp. 75–86. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2\(12\)-75-86](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-75-86)

14. Methodology of training in conditions of hybrid threats: manual / E. Balashov, M. Bilokon, T. Borozentseva, M. Golovyanko, S. Grishko, T. Zhovtenko and others. Kharkiv : Technological Center Group LLC, 2023. 84 p. URL: <https://sciencebookgroup.org/catalog/view/338/533/2377>

15. Reznikova O. O. National stability in the conditions of a changing security environment: monograph. Kyiv : NISD, 2022. Pз. 349-352. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf

16. A Strategic Compass for a stronger EU security and defence in the next decade. *Council of the European Union*. 21 March 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defencein-the-next-decade/>

Стаття надійшла до редакції 22.04.2024

Стаття рекомендована до друку 20.05.2024

Dmytro Karamyshev, Doctor of Sciences in Public Administration, Full Professor of the Department of Public Policy, Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration», V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1617-3240> e-mail: dvk1vip@gmail.com

VaLentyn Suvorov, Candidate of Sciences in Public Administration, Assistant Professor of the Department of Public Health and Health Care Management, Kharkiv National Medical University, 4 Nauky avenue, Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0196-4269> e-mail: vip.suvorov@gmail.com

GLOBAL GOVERNANCE AND COMPREHENSIVE SECURITY: INTEGRATIVE ASPECTS OF FORMING A GLOBAL ECOSYSTEM OF RESILIENCE IN CONDITIONS OF HYBRID THREATS

Abstract. In the article, the concepts of «Comprehensive security» and «Resilience in conditions of hybrid threats» are disclosed in a broad sense. The conceptual approaches, principles and integration aspects of global governance in ensuring comprehensive security are substantiated, and the components of the sustainability assessment system are determined using the example of the OECD countries, which can be the key to building both

a global ecosystem of Resilience and a system of national Resilience of Ukraine on the way to becoming a member of the OECD in the conditions hybrid threats.

A correlation was made between the assessment of the development of the OECD countries and the assessment of the stability of the OECD countries, as a model by which it is possible to generalize and improve the relevant system of assessment of the OECD countries in the conditions of the conditions hybrid threats.

During the evaluation, it is proposed to use the concept of the integrated model of the ecosystem of Resilience (CORE), which can be taken as a basis by the OECD member countries when clarifying the conditions and a set of factors for making strategic decisions regarding development, cooperation and interaction, taking into account comprehensive security and resilience from hybrid effects under conditions of unpredictability.

It is emphasized the importance of continuing comprehensive studies of OECD countries based on the already developed methodology with the separation of a separate component that characterizes the state of comprehensive security and resilience of countries, which will make it possible to propose a new integrated evaluation indicator called – The Global Index of Resilience in conditions of hybrid threats (The Global Index of Resilience in Conditions of Hybrid Threats). It has been proven that Ukraine can be an important subject of the implementation of joint projects in the field of integrated security and stability at the OECD level and form a national ecosystem of Resilience in the conditions of hybrid threats, taking into account the above-mentioned guidelines of European integrated security for the benefit of a comprehensive sphere, which is built by integrating its meaningful components taking into account intersubject interaction.

Key words: *global governance, comprehensive security, integrated model of the ecosystem of resilience, hybrid threats, Global Resilience Index, Organization for Economic Cooperation and Development (OECD).*

In cites: Karamyshev, D. V., & Suvorov, V. P. (2024). Global Governance and Comprehensive Security: Integrative Aspects of Forming a Global Ecosystem of Resilience in Conditions of Hybrid Threats. *Theory and Practice of Public Administration*, 1 (78), 7–19. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-1-01> [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. The OECD Global Forum highly praised the DPS information security management system. Government portal. 06/26/2024. <https://www.kmu.gov.ua/news/hlobalnyi-forum-oesr-vysoko-otsinyv-systemu-upravlinnia-informatsiinoiu-bezpekoiu-dps> [in Ukrainian].
2. Denys Shmyhal: Ukraine's goal is to gain full membership in the EU and OECD. Government portal. 30.08.2022. <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-meta-ukrainy-nabuttia-povnotsinnoho-chlenstva-v-ies-ta-oesr> [in Ukrainian].
3. Karamyshev, D. V. (2018). Dominants of Global Governance in Dimensions of Global Development. *Theory and practice of public administration*, 4, 8-20. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=2136116> [in Ukrainian].
4. Suvorov, V.P. (2023). Transformation of multi-level management based on EU global strategies and national stability of Ukraine in conditions of hybrid threats. *State Formation*, 2 (34), 183–196. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-15> [in Ukrainian].

5. Council conclusions on the 2016 EU-NATO Joint Declaration, Dec. 2016. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_133163.htm?selectedLocale=en [in English].
6. Giannopoulos, G., Smith, H., & Theocharidou, M. (2021). The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model, EUR 30585 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, doi:10.2760/44985, JRC123305 [in English].
7. Heininen, Lassi. (2023). "Comprehensive Security" – A Prerequisite for Sustainable Development. In: *Towards a Sustainable Arctic: International Security, Climate Change and Green Shipping*, 25-48. DOI:10.1142/9781800613225_0002 [in English].
8. Hybrid Threats. A Comprehensive Resilience Ecosystem. URL: <https://www.hybridcoe.fi/publications/hybrid-threats-a-comprehensive-resilience-ecosystem/> [in English].
9. Karamyshev, D. V. (2019) Global development index as indicator of global governance: integrated assessment of oecd member countries development. *Public policy and administration*, 18, 4. 377–394. <https://ojs.mruni.eu/ojs/public-policy-and-administration/article/view/5038> [in English].
10. Karamyshev, D. V. (2020) Integrated Assessment of Oecd Member Countries Global Development in the Context of Global Governance. *London Journal of Research in Management and Business*, 20, 2, compilation 1.0, 11-26. URL: <https://journalspress.com/integrated-assessment-of-oecd-member-countries-global-development-in-the-context-of-global-governance> [in English].
11. Karamyshev, D., Suvorov, V., & Sobol, R. (2024). Overcoming systemic vulnerabilities of the spheres of influence of hybrid threats in ensuring stability and comprehensive security in the conditions of European integration. *Public Administration and Regional Development*, (24), 628–647. URL: <https://doi.org/10.34132/pard2024.24.14> [in Ukrainian].
12. Khryapynskiy, A.P. (2022). Spheres of influence and tools for implementing hybrid threats: models and mechanisms. *State Formation*, 2 (32), 60–67. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-06> [in Ukrainian].
13. Kolodka, A. (2022). Crisis Management in Conditions of Full-Scale War. *Scientific Bulletin: Public Administration*, (2 (12), 75–86. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2\(12\)-75-86](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-75-86) [in Ukrainian].
14. Methodology of training in conditions of hybrid threats: manual / E. Balashov, M. Bilokon, T. Borozentseva, M. Golovyanko, S. Grishko, T. Zhovtenko and others. Kharkiv: Technological Center Group LLC, 2023, 84 p. URL: <https://sciencebookgroup.org/catalog/view/338/533/2377> [in Ukrainian].
15. Reznikova, O. O. (2022). National stability in the conditions of a changing security environment: monograph. Kyiv: NISD, 349-352. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf [in Ukrainian].
16. A Strategic Compass for a stronger EU security and defense in the next decade. *Council of the European Union* (2022, 21 March). URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defense-in-the-next-decade/> [in English].

The article was received by the editors 22.04.2024

The article is recommended for printing 20.05.2024